

ПРЕССЪОБЩЕНИЕ

23 април 2021 г.

12:00 ч.

ПАРИЧНИ, ДЕПОЗИТНИ И КРЕДИТНИ ПОКАЗАТЕЛИ¹

Март 2021 г.

През март 2021 г. *широките пари* (паричния агрегат $M3^2$) се увеличават на годишна база с 13.6% при 13.3% годишното нарастване през февруари 2021 година. В края на март 2021 г. *широките пари* са 116.698 млрд. лв. (92.6% от БВП³) при 115.624 млрд. лв. към февруари 2021 г. (91.7% от БВП). Най-бързоликвидният им компонент – паричният агрегат $M1^{4,5}$ се увеличава през март 2021 г. с 18% на годишна база (18.4% годишен ръст през февруари 2021 година).

Графика 1

¹ Пълният комплект от таблици за паричната статистика, както и методологическите бележки, се намират на интернет страницата на БНБ в раздел *Статистика/ Парична и лихвена статистика/ Парична статистика*. На база на постъпила допълнителна информация от отчетни единици е извършена ревизия на данните за следните периоди: януари 2020 г. и ноември 2020 г. - февруари 2021 година. Наличието на ревизии е указано в обяснителните бележки към съответните таблици с данни.

² Паричният агрегат $M3$ включва паричен агрегат $M1$, депозити с договорен матуритет до 2 г., депозити, договорени за ползване след предизвестие до 3 месеца, и търгуеми инструменти (издадени дългови ценни книжа до 2 години, акции/дялове на фондовете на паричния пазар и репо-сделки).

³ При БВП за 2021 в размер на 126.052 млрд. лв. (прогнозни данни на БНБ).

⁴ Паричният агрегат $M1$ включва най-бързоликвидните инструменти, използвани за разплащане (пари извън Парично-финансови институции и овърнайт-депозити в левове и чуждестранна валута).

⁵ Във връзка с извършен анализ на банковите продукти и в съответствие с методологическите изисквания, с данните към януари 2020 г., са прекласифицирани прехвърляеми спестовни депозити от показател *Депозити, договорени за ползване след предизвестие до 3 месеца* в показател *Овърнайт депозити* на сектор *Домакинства*. Прекласификациите са нетрансакционни изменения в данните с еднократен ефект - за допълнителна информация относно дефинициите на финансовите потоци виж *Методологически бележки* към данните по парична статистика.

В края на март 2021 г. депозитите⁶ на неправителствения сектор⁷ са 95.670 млрд. лв. (75.9% от БВП), като годишното им увеличение е 12.2% (12% годишно повишение през февруари 2021 година). Депозитите на *Нефинансови предприятия* са 29.971 млрд. лв. (23.8% от БВП) в края на март 2021 година. В сравнение със същия месец на 2020 г. те се увеличават с 16.1% (13.3% годишно повишение през февруари 2021 година). Депозитите на *финансовите предприятия* намаляват с 14.2% на годишна база през март 2021 година (13.9% годишно повишение през февруари 2021 г.) и в края на месеца достигат 2.846 млрд. лв. (2.3% от БВП). Депозитите на *Домакинства и НТООД* са 62.852 млрд. лв. (49.9% от БВП) в края на март 2021 година. Те се увеличават с 12% спрямо същия месец на 2020 г. (11.3% годишен ръст през февруари 2021 година).

Графика 2

Нетните вътрешни активи са 71.430 млрд. лв. в края на март 2021 година. Те се увеличават с 9.1% спрямо същия месец на 2020 г. (8.3% годишно повишение през февруари 2021 година). В края на месеца основният им компонент – *вътрешният кредит*, възлиза на 72.531 млрд. лв. и нараства спрямо март 2020 г. с 11.9% (10.6% годишно увеличение през февруари 2021 година). През март 2021 г. вземанията от неправителствения сектор⁸ се увеличават с 4.7%, като достигат 68.340 млрд. лв. (4.3% годишно увеличение през февруари 2021 година).

В края на март 2021 г. кредитите за неправителствения сектор са 66.285 млрд. лв. (52.6% от БВП) при 65.901 млрд. лв. към февруари 2021 г. (52.3% от БВП). През март 2021 г. те се увеличават на годишна база с 4.6% (4.1% годишно повишение през февруари 2021 година). Изменението в размера на кредитите за неправителствения сектор е повлияно и от нетните продажби на кредити от *Други парично-финансови институции (Други ПФИ)*, чиито обем за последните дванадесет месеца е 280.2 млн. лева. На годишна база продадените кредити⁹ от

⁶ В *Други парично-финансови институции* (кредитните институции и фондовете на паричния пазар). В съответствие с изискванията за статистическа отчетност на ЕЦБ в тях се включват и кредити основно под формата на подчинен срочен дълг.

⁷ Неправителственият сектор обхваща сектор *Нефинансови предприятия*, финансови предприятия (сектори *Инвестиционни фондове*, *Финансови посредници*, *Финансови спомагатели*, *Каптивни финансови институции и заемодатели*, *Застрахователни дружества* и *Пенсионни фондове*) и сектор *Домакинства и НТООД (Нетърговски организации, обслужващи домакинствата)*.

⁸ Вземанията от неправителствения сектор по инструменти включват кредити, репо-сделки, дългови ценни книжа и акции и други капиталови инструменти.

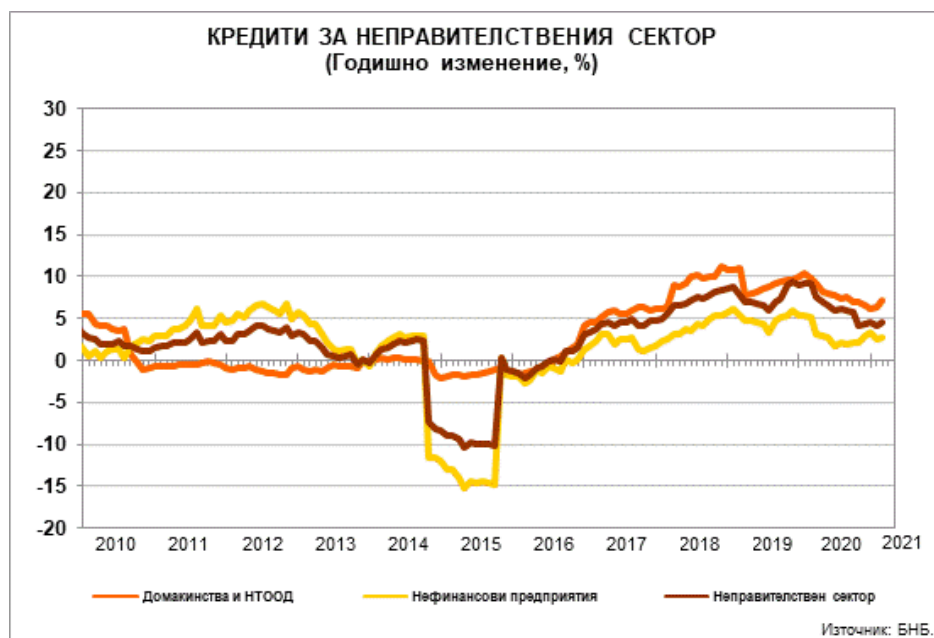
⁹ Включват се всички кредити, които са прехвърлени на трети лица и са изключени от балансите на парично-финансовите институции. Задбалансово отчитаните кредити не попадат в обхвата на показателя.

Други ПФИ са 280.2 млн. лв. (в т. ч. 19.9 млн. лв. през март 2021 година) като за последните дванадесет месеца няма обратно изкупени кредити.

Кредитите за *Нефинансови предприятия* нарастват с 2.7% на годишна база през март 2021 г. (2.6% годишно повишение през февруари 2021 г.) и в края на месеца достигат 35.765 млрд. лв. (28.4% от БВП). Кредитите за *Домакинства и НТООД* са 26.085 млрд. лв. (20.7% от БВП) в края на март 2021 година. Спрямо същия месец на 2020 г. те се увеличават със 7.1 (6.3% годишно повишение през февруари 2021 година). В края на март 2021 г. *жилищните кредити* са 12.367 млрд. лв. и нарастват на годишна база с 11.9% (11.3% годишно увеличение през февруари 2021 година). *Потребителските кредити* възлизат на 12.170 млрд. лв. и се увеличават с 5.5% спрямо март 2020 г. (4.8% годишно повишение през февруари 2021 година). На годишна база *другите кредити*¹⁰ намаляват с 24.6% (25.5% годишно понижение през февруари 2021 г.), като достигат 378.5 млн. лева. Кредитите за *Работодатели и самонаети лица* се понижават със 7.4% на годишна база през март 2021 г. (8.5% годишно понижение през февруари 2021 г.) и в края на месеца са 377.5 млн. лв.

Кредитите, предоставени на финансови предприятия, са 4.435 млрд. лв. (3.5% от БВП) в края на март 2021 година. В сравнение с март 2020 г. те се увеличават с 6.1% (4.4% годишно повишение през февруари 2021 година).

Графика 3

¹⁰ В показател *други кредити* се включват и средствата, отпуснати на сдруженията на собствениците по *Национална програма за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради*.

В съответствие с изискванията за статистическа отчетност на ЕЦБ¹¹ БНБ събира информация за всички балансови показатели на ПФИ, включително информация за кредитите, които са реструктурирани¹² или са необслужвани¹³. Предоставяната от банките информация за тези кредити е агрегирана поради това, че за целите на паричната и на лихвената статистика не се събират детайлни данни за кредитите по срокове на просрочие.

В съответствие с международната практика отчитането за паричната статистика се различава от това за надзорни цели, включително при отчитането на кредитите, които са реструктурирани или са необслужвани. Подробна информация относно отчетните правила за целите на паричната статистика се съдържа в методологическите бележки към данните.

Нетните чуждестранни активи са 67.829 млрд. лв. в края на отчетния месец при 67.691 млрд. лв. в края на февруари 2021 година. Те нарастват с 14.7% в сравнение с март 2020 г. (14.9% годишно повишение през февруари 2021 година). През март 2021 г. *чуждестранните активи* се увеличават с 12.5% (12.2% годишен ръст през февруари 2021 г.), като достигат 77.114 млрд. лева. *Чуждестранните пасиви* са 9.285 млрд. лв. и на годишна база намаляват с 1.2% (4.5% годишно понижение през февруари 2021 година).

¹¹ Регламент (ЕО) №1017/2013 на Европейската централна банка от 24 септември 2013 г. относно консолидирания баланс на сектор "Парично-финансови институции" (ЕЦБ/2013/33) и Регламент (ЕО) №1072/2013 на Европейската централна банка от 24 септември 2013 г. относно статистика за лихвените проценти, прилагани от парично-финансовите институции по депозити и кредити на домакинства и нефинансови предприятия (ЕЦБ/2013/34).

¹² Реструктурирани кредити са тези, които са определени като реструктурирани експозиции съгласно Регламент за изпълнение (ЕС) № 680/2014 на Комисията от 16 април 2014 година за определяне, в съответствие с Регламент (ЕС) № 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета, на техническите стандарти за изпълнение по отношение на предоставянето на информация от институциите на надзорните органи.

¹³ Необслужвани са кредитите, които отговарят на поне едно от условията по член 178 от Регламент (ЕС) № 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 година относно пруденциалните изисквания за кредитните институции и инвестиционните посредници и за изменение на Регламент (ЕС) № 648/2012.

ПАРИЧНИ, ДЕПОЗИТНИ И КРЕДИТНИ ПОКАЗАТЕЛИ

(Годишно изменение, %)

	2018	2019	2020	Февруари 2021	Март 2021	
					Салдо (млн. лева)	Годишно изменение (%)
КОМПОНЕНТИ НА М3						
ПАРИ М3 (=1+2+3)	8.8	9.9	10.9	13.3	116,698	13.6
1. ПАРИ М1 (=1.1.+1.2.)	12.2	15.5	35.8	18.4	86,543	18.0
1.1. Пари извън ПФИ	10.0	10.5	12.2	17.4	19,712	16.2
1.2. Овърнайт депозити	13.1	17.6	44.8	18.6	66,831	18.6
2. М2 - М1 (Квазипари = 2.1.+2.2.)	4.7	2.3	-27.0	1.1	30,155	2.6
2.1. Депозити с договорен матуритет до 2 г.	5.5	1.3	1.8	1.0	29,573	2.5
2.2. Депозити, договорени за ползване след предизвестие до 3 месеца	2.7	4.8	-95.2	6.0	582	6.7
3. М3 - М2(=3.1.)	-99.3	-100.0	0.0	0.0	0	0.0
3.1. Търгуеми инструменти (издадени дългови ЦК до 2 години + акции/дялове на ФПП + репо-сделки)	-99.3	-100.0	0.0	0.0	0	0.0
ИЗТОЧНИЦИ НА М3						
1. НЕТНИ ЧУЖДЕСТРАННИ АКТИВИ (=1.1.-1.2.)	8.4	3.1	15.3	14.9	67,829	14.7
1.1. Чуждестранни активи	8.3	3.1	12.3	12.2	77,114	12.5
1.2. Чуждестранни пасиви	7.8	2.9	-4.7	-4.5	9,285	-1.2
2. НЕТНИ ВЪТРЕШНИ АКТИВИ (=2.1.+2.2.)	7.8	14.1	5.4	8.3	71,430	9.1
2.1. ВЪТРЕШЕН КРЕДИТ (=2.1.1.+2.1.2.)	7.5	11.5	7.9	10.6	72,531	11.9
2.1.1. Вземания от сектор <i>Държавно управление</i> ¹	-212.1	243.8	384.7	440.7	4,191	1094.2
2.1.2. Вземания от неправителствения сектор ²	8.9	9.7	4.5	4.3	68,340	4.7
2.2. ДРУГИ ПОЗИЦИИ³	17.7	279.7	-161.7	-207.2	-1,101	-273.9
ДЕПОЗИТИ⁴ И КРЕДИТИ НА НЕПРАВИТЕЛСТВЕНИЯ СЕКТОР						
ДЕПОЗИТИ⁴ (=1+2+3)	7.3	9.7	9.7	12.0	95,670	12.2
1. Нефинансови предприятия	5.2	14.3	10.5	13.3	29,971	16.1
2. Финансови предприятия	16.9	2.4	2.0	13.9	2,846	-14.2
3. Домакинства и НТООД	7.7	8.0	9.7	11.3	62,852	12.0
КРЕДИТИ (=1+2+3)						
1. Нефинансови предприятия	5.4	5.9	3.0	2.6	35,765	2.7
2. Финансови предприятия⁵	23.7	46.9	3.6	4.4	4,435	6.1
3. Домакинства и НТООД (=3.1.+3.2.+3.3.+3.4.)	11.2	9.5	6.6	6.3	26,085	7.1
3.1. Овърдрафт	2.2	-2.4	-9.0	-9.8	1,169	-7.6
3.2. Жилищни кредити	11.8	14.5	11.6	11.3	12,367	11.9
3.3. Потребителски кредити	16.6	10.8	5.0	4.8	12,170	5.5
3.4. Други кредити	-24.1	-40.9	-22.0	-25.5	379	-24.6
в т. ч. Работодатели и самонаети лица	-	-	-	-8.5	378	-7.4

Данните са към края на отчетния период и не са сезонно изгладени. Съгласно изискванията на Регламент (ЕС) № 2 1071/2013 на ЕЦБ от 24 септември 2013 г. относно консолидирания баланс на сектор *Парично-финансови институции* (ЕСВ/2013/33) начислените лихви не са включени в инструментите (депозити, кредити, ценни книжа и др.) и балансите на банките не са консолидирани с тези на клоновете им в чужбина.

¹ Вземанията от сектор *Държавно управление* включват нетните вземания от *Централно държавно управление* и вземанията от *Местно държавно управление* и *Социалноосигурителните фондове*. Отрицателните стойности показват превъзвешение на задълженията спрямо вземанията на *Парично-финансовите институции* към сектор *Държавно управление*.

² Вземанията от неправителствения сектор включват вземанията от сектор *Нефинансови предприятия*, финансови предприятия (сектори *Инвестиционни фондове*, *Финансови посредници*, *Финансови спомогатели*, *Капитивни финансови институции* и *заемодатели*, *Застрахователни дружества* и *Пенсионни фондове*), както и вземанията от сектор *Домакинства и НТООД* (*Нетърговски организации*, *обслужващи домакинствата*).

³ Включва следните позиции: *Други активи и пасиви* (нето), *Нефинансови активи* и *Отношения между Парично-финансови институции* (нето).

⁴ В *Други парично-финансови институции* (кредитните институции и фондовете на паричния пазар). В съответствие с изискванията за статистическа отчетност на ЕЦБ в тях се включват и кредити основно под формата на подчинен срочен дълг.

⁵ Включват се предоставени кредити и маржин депозити.

На база на постъпила допълнителна информация от отчетни единици е извършена ревизия на данните за следните периоди: януари 2020 г. и ноември 2020 г. - февруари 2021 година. Наличието на ревизии е указано в обяснителните бележки към съответните таблици с данни.

ПАРИЧНИ ПОКАЗАТЕЛИ

(Принос на компонентите им към годишното изменение, %)

	2018	2019	2020	Февруари 2021	Март 2021
КОМПОНЕНТИ НА МЗ					
ПАРИ МЗ (=1+2+3)	8.8	9.9	10.9	13.3	13.6
1. ПАРИ М1 (=1.1.+1.2.)	6.8	8.9	21.6	13.0	12.9
1.1. Пари извън ПФИ	1.6	1.7	2.0	2.8	2.7
1.2. Овърнайт депозити	5.1	7.2	19.6	10.2	10.2
2. М2 - М1 (Квазилари = 2.1.+2.2.)	2.1	1.0	-10.7	0.3	0.7
2.1. Депозити с договорен матуритет до 2 г.	1.7	0.4	0.5	0.3	0.7
2.2. Депозити, договорени за ползване след предизвестие до 3 месеца	0.4	0.6	-11.2	0.0	0.0
3. МЗ - М2(=3.1.)	-0.1	0.0	0.0	0.0	0.0
3.1. Търгуеми инструменти (издадени дългови ЦК до 2 години + акции/дялове на ФПП + репо-сделки)	-0.1	0.0	0.0	0.0	0.0
ОСНОВНИ ИЗТОЧНИЦИ НА МЗ					
1. НЕТНИ ЧУЖДЕСТРАННИ АКТИВИ (=1.1.-1.2.)	8.4	3.1	15.3	14.9	14.7
1.1. Чуждестранни активи	9.7	3.6	14.5	14.2	14.5
1.2. Чуждестранни пасиви	1.4	0.5	-0.8	-0.7	-0.2
2. ВЪТРЕШЕН КРЕДИТ (=2.1.+2.2.)	7.5	11.5	7.9	10.6	11.9
2.1. Вземания от сектор <i>Държавно управление</i> ¹	-1.4	1.7	3.4	6.3	7.1
2.2. Вземания от неправителствения сектор ²	8.9	9.8	4.5	4.3	4.8
в т. ч. Кредити (=а+б+в)	8.1	9.1	4.2	4.1	4.5
а) Нефинансови предприятия	3.1	3.3	1.6	1.4	1.5
б) Финансови предприятия ³	1.0	2.3	0.2	0.3	0.4
в) Домакинства и НТООД	4.0	3.6	2.4	2.4	2.7

Данните са към края на отчетния период и не са сезонно изгладени. Съгласно изискванията на Регламент (ЕС) № 1071/2013 на ЕЦБ от 24 септември 2013 г. относно консолидирания баланс на сектор *Парично-финансови институции* (ЕСВ/2012/33) начислените лихви не са включени в инструментите (депозити, кредити, ценни книжа и др.) и балансите на банките не са консолидирани с тези на клоновете им в чужбина.

¹ Вземанията от сектор *Държавно управление* включват нетните вземания от *Централно държавно управление* и вземанията от *Местно държавно управление* и *Социалноосигурителните фондове*.

² Вземанията от неправителствения сектор включват вземанията от сектор *Нефинансови предприятия*, финансови предприятия (сектори *Инвестиционни фондове*, *Финансови посредници*, *Финансови спомогатели*, *Каптивни финансови институции* и *заемодатели*, *Застрахователни дружества* и *Пенсионни фондове*), както и вземанията от сектор *Домакинства и НТООД* (*Нетърговски организации*, *обслужващи домакинствата*).

³ Включват се предоставени кредити и маржин депозити.

На база на постъпила допълнителна информация от отчетни единици е извършена ревизия на данните за следните периоди: януари 2020 г. и ноември 2020 г. - февруари 2021 година. Наличието на ревизии е указано в обяснителните бележки към съответните таблици с данни.